

Programma voor Leiderdorp 2018 – 2022: ‘NAAR EEN TOEKOMSTBESTENDIG LEIDERDORP’

Als gezamenlijke oppositiepartijen zien wij een coalitieakkoord met weinig ambitie. Leiderdorp staat de komende jaren voor grote opgaven op het gebied van bijvoorbeeld wonen, energie en duurzaamheid, zorg en mobiliteit. Het akkoord gaat hieraan voorbij en schiet in onze ogen tekort. De coalitie lijkt de komende vier jaar vooral “op de winkel te willen passen”.

Wij vinden dat niet verantwoord. Wij vinden dat het bestuur van Leiderdorp ook de komende vier jaar substantiële stappen moet zetten om Leiderdorp toekomstbestendig te maken en te houden.

Op de volgende vijf hoofdthema’s willen we vanuit een gedeelde visie op de toekomst van Leiderdorp zorgen dat er de komende raadsperiode betere plannen komen.

1. Woningbouw
2. Energie en Duurzaamheid
3. Zorg en welzijn
4. Mobiliteit en verkeer
5. Bestuur: Regionale samenwerking en participatie door inwoners

Ons streven is om in samenwerking tussen alle partijen in de raad, coalitie en oppositie, constructief en ambitieus beleid tot stand te brengen dat getuigt van lef en visie. Samen met onze inwoners en met de gemeenten om ons heen.

Dit document bevat onze oplossingen voor Leiderdorp en is onze uitgestoken hand naar de nieuwe coalitie.

Op basis van deze punten willen wij zorgen dat Leiderdorp de komende vier jaar niet achter gaat lopen in onze regio, maar serieus betrokken blijft om voor de inwoners van Leiderdorp en de regio de uitdagingen van morgen en overmorgen tegemoet te treden.

Was getekend, namens de fracties:

D66 – Jeroen Hendriks

PvdA – Joyce van Reijn

GroenLinks – Bob Vastenhoud

ChristenUnie-SGP – Geert Schipaanboord

[Mei 2018]

Leiderdorp
Denk verder.

GROENLINKS
LEIDERDORP

PARTIJ VAN DE ARBEID
LEIDERDORP

ChristenUnie SGP
Leiderdorp

1. *Woningbouw*

Steeds meer mensen willen in de Randstad wonen. De trek naar steden en stedelijke regio's gaat onverminderd door. In onze regio trekken vooral de kennisinstellingen en kennisintensieve bedrijven nieuwe bewoners aan. Maar ook onze eigen kinderen en ouderen willen hier graag in een geschikte woning wonen. Die is er nu vaak niet. Ook de wachtlijsten in het sociale segment rijzen de pan uit. Daarom moeten we ook in Leiderdorp meer huizen bouwen.

Raadsbreed is er consensus dat we de polders groen willen houden. We zullen dan moeten zoeken naar andere manieren om de huidige bebouwde kom in te richten. Het simpelweg reageren op ontwikkelingen die langskomen, zoals het coalitieakkoord doet, is niet voldoende. We moeten actief op zoek naar woningbouwlocaties. Om in de pas te blijven lopen met de grotere landelijke woningbouwopgave moeten we versneld op zoek naar nieuwe locaties om ongeveer 400 extra woningen te realiseren bovenop de bestaande plannen.

- We gaan actief in gesprek met alle eigenaren van leegstaande kantoorruimte en daarvoor in aanmerking komende bedrijfsruimten. We bespreken met hen wat er nodig is om daarin permanente of tijdelijke woningen te realiseren. Op punten waar we als overheid belemmerend zijn, nemen we obstakels weg.
- De ontwikkeling van de ROC-locatie is een eerste stap naar meer woningbouw op de Baanderij, in ieder geval tussen de Rietschans en de Leidsedreef en ten oosten van de Touwbaan. Wij willen zo snel mogelijk gaan onderzoeken wat er nodig is voor de transformatie van de Baanderij naar woningen. Hierbij willen we het volledige gebied bekijken. Op basis van die informatie kan de raad dan een goed onderbouwde langetermijnvisie met investeringsplan voor dit gebied formuleren en de regionale retailvisie hierop aan te passen. Dan kan zo snel mogelijk, maar uiterlijk in 2020, een start worden gemaakt met bouwen.
Met bestaande ondernemers op de Baanderij gaan we in gesprek om erachter te komen hoe we hen kunnen bewegen te verhuizen binnen Leiderdorp of de regio.
- Omdat een aanzienlijk deel van de woningzoekers éénpersoonshuishoudens zijn, zetten we ook in op kleine woningen. De huidige parkeernorm is vaak een verhindering om een groot aantal kleine wooneenheden te realiseren. We willen deze parkeernorm daarom aanpassen.
- De behoefte aan sociale woningbouw blijft hoog. Door het langer thuis wonen van onder andere ouderen en jongeren met een zorgbehoefte, de afbouw van bedden in de ggz en in de jeugdzorg en door het passend toewijzen neemt de behoefte aan goedkope sociale huurwoningen extra toe. We zetten erop in dat er niet alleen voldoende sociale woningen worden gebouwd, maar ook woningen van de juiste prijsklasse binnen het sociale segment.
Medio 2019 moet duidelijk zijn welke behoefte er is in Leiderdorp aan huisvesting voor speciale doelgroepen (mensen met een zorgbehoefte), zowel in aantallen als type woningen, zodat dat bij de transformatie van diverse terreinen daarmee in de opzet rekening kan worden gehouden. Dit in samenwerking met belanghebbenden, zoals huurdersverenigingen, zorgverleners etc. We willen ook meer doorstroming in de sociale huurwoningen stimuleren door veel aantrekkelijke middenhuurwoningen te bouwen (met een huur tussen € 710 en ca. € 900 per maand). Met de vrijkomende woningen kunnen we de wachtlijsten verder inkorten.

2. *Energie en Duurzaamheid*

Het onderwerp duurzaamheid wordt in het coalitieakkoord genoemd, maar te weinig concrete maatregelen worden beschreven. Wij nemen duurzaamheid zeer serieus. We zullen in ieder geval het doel moeten halen dat door de hele raad is gesteld in de duurzaamheidsnotitie om in 2025 de CO2 uitstoot met 30% te reduceren en in 2050 volledig CO2 neutraal te zijn. Daar is lef en ambitie voor nodig. Om te zorgen dat Leiderdorp voorop gaat lopen en toekomstbestendig is op het gebied van duurzaamheid willen we:

- Energie: we wekken zo veel mogelijk van onze eigen elektriciteit zelf op.
  - We willen verder onderzoeken of we windmolens op Leiderdorps grondgebied kunnen realiseren. Het gesprek hierover met onze inwoners en de provincie, op basis van het al uitgevoerde onderzoek, moet nog dit jaar plaatsvinden.
  - We onderzoeken, samen met de andere gemeenten in de regio, met de provincie en met bedrijven en universiteiten, innovatieve mogelijkheden van andere energievormen, zoals hydrothermie, warmte-krachtkoppeling, restwarmte, etc. Ook onderzoeken we de mogelijkheden van tijdelijke installaties, bijvoorbeeld op braakliggende terreinen.
  - We willen medio 2019 een kaart van alle platte daken en daken die gunstig liggen voor zonnepanelen. Vervolgens willen we met alle eigenaren in gesprek gaan over wat zij nodig hebben om daar zonnepanelen te realiseren. Doel is dat op alle geschikte daken in 2021 zonnepanelen liggen.
  - We stimuleren de oprichting van een duurzame energiecoöperatie, dan wel het naar Leiderdorp brengen van een bestaande coöperatie.
- Energie: we isoleren onze gebouwen.
  - We willen dat er specifieke duurzaamheidsprestatieafspraken met alle verhuurders komen, niet alleen met Rijnhart Wonen, maar bijvoorbeeld ook met Vesteda.
  - We willen de ondersteuning van VVE's intensiveren bij het tot stand brengen van duurzame aanpassingen, bijvoorbeeld door ambtelijke expertise te organiseren en deze beschikbaar te stellen. Bij voorkeur hebben we in 2019 helder wat zij nodig hebben om daar vervolgens afspraken over te maken.
  - De schoonste energie is de energie die je niet gebruikt. We organiseren meer acties om energiebesparing tot stand te brengen, bijvoorbeeld door het actief stimuleren van energiescans voor bedrijven en particulieren.
De afvalcoach, die gaat helpen de afvalscheiding in de hoog- en laagbouw in Leiderdorp te verbeteren, is ook beschikbaar om huishoudens en bedrijven te adviseren over energiebesparing.
- Energie: we gaan van het gas af
  - Alle nieuwe plannen zijn aardgasloos. We willen een uitvoeringsplan om in 2030 een kwart van de bestaande woningen in Leiderdorp van het gas af te hebben en in 2050 heel Leiderdorp gasloos te laten functioneren.
  - We willen dat zoveel mogelijk wijken in Leiderdorp worden aangesloten op de warmterotonde (restwarmte uit het Rotterdamse industriegebied) die door ons dorp gaat lopen. We willen daarbij ook onderzoeken of aangehaakt kan worden bij de experimenten van Alrijne voor het gebruik van geothermie, omdat dit een mogelijk aanvullende warmtebron vormt voor de warmterotonde.

- **Klimaat:** Leiderdorp is voorbereid op veranderend klimaat
  - In samenwerking met het hoogheemraadschap van Rijnland en de omliggende gemeenten wordt een plan opgesteld om Leiderdorp klimaatbestendig te maken met daarin onder andere maatregelen tegen wateroverlast (o.a. tijdelijke waterberging), schadelijke overstortingen uit het riool en warmtestress.
- **Biodiversiteit:** biodiversiteit in Leiderdorp neemt toe
  - Biodiversiteit krijgt een impuls door gemeentelijk natuurbeheer daarop af te stemmen en bedrijven en particulieren te informeren hoe zij bij kunnen dragen aan biodiversiteit op (bedrijfs)terreinen en in tuinen.
  - We actualiseren ons bomenbeleid, met het oog op ons verouderende bomenbestand, en maken biodiversiteit daar een belangrijk onderdeel van.
  - We willen een convenant met alle partijen om de biodiversiteit in onze polders te behouden of te vergroten. Een in het oog springend onderdeel hiervan is het broedsucces van weidevogels.
- **Afval:** we sluiten grondstofkringlopen
  - Onder andere door afvalstromen nog beter te scheiden, zowel bij de bron als nadien, en door hergebruik te stimuleren, bijvoorbeeld door initiatieven als de statiegeldalliantie, gaat Leiderdorp zich nog meer inzetten om de circulaire economie te bevorderen. De gemeentelijke organisatie geeft hierin het beste voorbeeld.

3. *Zorg en welzijn*

Leiderdorp is als gemeente verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen met een zorgvraag. De vraag van de inwoner en zijn (on)mogelijkheden moeten bepalend zijn voor de zorg of ondersteuning die hij/zij ontvangt. De zorg en ondersteuning moeten betaalbaar en toegankelijk blijven. Daarvoor is transformatie en innovatie noodzakelijk. 'Eén gezin - één plan' bestaat op papier, maar moet in de praktijk worden uitgevoerd.

Mantelzorgers verdienen meer aandacht. Ze zijn essentieel bij het realiseren van zorg en dragen bij aan de betaalbaarheid daarvan. Ze zijn vaak dubbel belast met allerlei zorgtaken en als ze omvallen stort de zorg en ondersteuning als een kaartenhuis in elkaar.

- Een welzijnsorganisatie verankerd in de Leiderdorpse samenleving met oog voor de vrijwilligers staat eind 2019. Gehuisvest in een locatie waarbij samenwerking in fysieke zin leidt tot ontschotting en innovatie.
- 'Eén gezin – één plan' betekent in praktijk dat er voor ieder gezin of individu een aanpak is waarbij de zorgvraag in brede zin (jeugd en volwassenen incl. zorgbehoefte en werk en eventuele schulden) duidelijk is, inclusief de benodigde financiële ondersteuning om de zelfredzaamheid van mensen zo groot mogelijk te maken. Dit principe is eind 2019 in praktijk gebracht. Samenwerking met zorgverzekeraars is daarbij geen belemmering meer.
- We gaan meer doen om mantelzorgers te ondersteunen, zoals:
  - Professionele ondersteuning in de zorgverlening, in het zorgaanbod directie relatie tussen de professional en mantelzorger leggen.
  - Een informatiepunt in de welzijnsorganisatie realiseren waar mantelzorgers direct worden geholpen met vragen.
  - Respijtzorg en andere manieren om mantelzorgen te ontlasten wanneer ze dat nodig hebben. Eind 2018 in duidelijk wat de behoefte is in Leiderdorp zodat in 2019 deze plaatsen gerealiseerd kunnen worden in overleg met betrokken organisaties.
- Vroegsignalering en preventie zijn van groot belang. Dat betekent dat in 2018 en 2019 met alle Leiderdorpse organisaties in beeld wordt gebracht hoe zij bij kunnen dragen aan de realisatie van de sociale agenda. Het streven is om daarbij zoveel mogelijk synergievoordelen te behalen en om te voorkomen dat dingen dubbel of niet worden gedaan. Onze welzijnsorganisatie moet vanuit deze kracht uit de samenleving zoveel mogelijk gaan sturen op de professionele zorg.
- Om eenzaamheid te bestrijden komt in elke wijk in Leiderdorp een punt waar je een praatje kunt maken. Daarom overlegt de gemeente met wijk- of buurtverenigingen, kerken en verenigingen over het opstarten van nieuwe voorzieningen met een sociale functie of het voortzetten van de bestaande voorzieningen. Leiderdorp sluit zich aan bij de coalitie erbij, de coalitie tegen eenzaamheid.

4. *Mobiliteit en verkeer*

Mobiliteit wordt in het coalitieakkoord onderkend als belangrijk aandachtspunt. Er worden een aantal problemen gesignaleerd, maar weinig oplossingen gepresenteerd. Daarbij wordt naar ons idee ook te veel nadruk gelegd op de auto en te weinig op de regionale aspecten. Wij zien graag dat ook de fiets en het openbaar vervoer nadrukkelijk aandacht krijgen in het gemeentelijke mobiliteitsbeleid. Om dat te bewerkstelligen willen we:

- Bij de herziening van het IVVP nadrukkelijk het Leiderdorpse verkeer zien als onderdeel van het regionale verkeerssysteem.
- Regionaal en met de provincie afspraken maken met als doel het openbaar vervoer kwalitatief verder te verbeteren en betaalbaarder te maken.
- Aansturen op experimenten met openbaar vervoer met elektrische voertuigen of toepassingen van waterstof.
- Ons in de Leidse regio nadrukkelijk opstellen als voorvechter van een treinstation in Zoeterwoude Meerburg, waarbij gelijktijdig wordt ingezet op een hoogwaardige fietsverbinding met dit station, evenals een groot parkeerterrein voor mensen die een deel van hun reis per auto en een deel per trein willen doen. Dit lijkt ook een logische locatie voor een snelbus naar Schiphol.
- De fietsnota wordt opnieuw tegen het licht gehouden en hier wordt budget voor vrijgemaakt. Onderdelen zijn:
  - Veelgebruikte fietsroutes in Leiderdorp, vooral richting Leiden, moeten verbeterd worden. We pakken snel een aantal bestaande knelpunten in Leiderdorp aan om de verkeersveiligheid te vergroten voor fietsers en voetgangers. Denk daarbij aan de oversteekplaats aan het einde van de Laan van Berendrecht bij de Santhorst, de kruising bij de Spanjaardsbrug en de kruising van de Van der Marckstraat met de Lijnbaan en de Touwbaan.
  - Er komen veel meer kwalitatief goede fietsparkeerplekken bij de winkelgebieden (onder meer Winkelhof en Santhorst). Dat maakt het interessanter voor inwoners om de fiets te pakken voor boodschappen. Ook bij hoogbouw gaan we samen met de eigenaren na hoe er meer goede fietsparkeerplekken voor bezoekers kunnen komen.
  - Hierbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de rol van elektrische fietsen en andere vormen van elektrisch vervoer op het gebied van hun plek in het verkeer en mogelijkheden tot stalling en opladen.
- Dat de belangen van omwonenden bij het realiseren van de Leidse Ring Noord worden gewaarborgd. Een ongelijkvloerse kruising op de plaats van de Koeienrotonde aan de oude Spoorbaan is daarin een onmisbaar onderdeel. We willen zo snel mogelijk de mogelijke varianten voor oplossingen met financiële consequenties inzichtelijk maken.

5. Bestuur

Regionale samenwerking

We blijven we ons inzetten voor een brede dialoog en intensieve ontmoetingen met regionale collega-raadsleden. Alleen dan kan Leiderdorp haar meerwaarde als regionale speler behouden, regisseur blijven van de eigen toekomst en kunnen blijven inspelen op de toekomst om de simpele reden dat we er zelf aan meebouwen.

Wij vinden dat een samengaan van de gemeenten in de Leidse regio uiteindelijk noodzakelijk is om de opgaven die op ons af komen het hoofd te bieden. Voor ons staat het belang van de inwoners van Leiderdorp voorop. We stellen daarom duidelijke voorwaarden aan zo'n samengaan:

- Geen stijging van lasten
- Minimaal gelijk dienstverleningsniveau
- Aandacht voor wijk- en buurtgericht werken en voor goede toegankelijkheid van politiek en bestuurders
- Behoud van belangrijke voorzieningen zoals het zwembad en de bibliotheek
- Onze polders blijven groen en worden niet als bouwgrond ingezet
- Een gezamenlijke ambtelijke organisatie wordt van de grond af opgebouwd (geen annexatie door Leiden)
- Absoluut met minstens drie, maar toch liefst met vier of vijf gemeenten

We zullen de samenwerking in de Leidse regio moeten versterken door de [zeven prioriteiten](#) uit de strategische agenda uit te voeren en onderling te bepalen welke samenwerkingsvorm op korte en op lange termijn daarvoor past.

Concreet betekent dit wat ons betreft dat er zo snel mogelijk, maar uiterlijk begin 2020 onderzocht moet zijn welke gevolgen doorgaan in de huidige samenwerkingsverbanden heeft en wat de voor- en nadelen van gemeentelijke herindeling zouden zijn voor Leiderdorp. Het overleg in de regio tussen colleges en raden heeft de vorige raadsperiode goed gewerkt om discussie te bevorderen en onderling vertrouwen te versterken. Dit moet zo snel mogelijk weer worden opgepakt.

Betrekken inwoners, organisaties en ondernemers

Wij vinden de betrokkenheid van onze inwoners, ondernemers en organisaties bij de uitwerking van al deze plannen van groot belang. Daartoe hebben wij de volgende voorstellen:

- Vanaf september 2018 gaan we als raad maandelijks 'spreekuur' houden in de verschillende wijk en buurtcentra. De planning daarvoor wordt gekoppeld aan thema's die voor de wijk van belang zijn, naast thema's die voor het hele dorp spelen.
- We stellen vanaf 2019 een 'jongerenraad' in. Deze raad gaat op continue basis meedenken over onderwerpen die voor onze jongeren van belang zijn en die jongeren bezighouden. Op die manier kunnen we hun input systematisch betrekken bij beleidsvorming en uitvoering.